Адыгэ макъ

№№ 162 — 163 (20675)

2014-рэ илъэс

БЭРЭСКЭШХУ

IОНЫГЪОМ и 5

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Хэбзэгъэуцугъэм диштэу узекIон фае

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Правопорядкэмкlэ Советэу республикэм щызэхащагъэм зичэзыу зэхэсыгъоу тыгъуасэ иlагъэм тхьамэтагъор щызэрихьагъ Адыгэ Республикэм и Лlышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан.

Iофыгъо шъхьаIэу къэззэрэугъоигъэхэр зытегущыIагъэхэр правопорядкэм ылъэныкъокIэ Iофхэм язытет непэ зыфэдэр, республикэм бзэджэшIагъэу щызэрахьэрэм ипчъагъэ нахь макIэ шIыгъэным пае 2014-рэ илъэсым иапэрэ илъэсныкъо хэбзэухъумэкIо къулыкъухэм Iофэу ашIагъэр ыкIи тапэкIэ пшъэрылъэу зыфагъэуцужьыхэрэр арых. Мыщ фэгъэхьыгъэ доклад шъхьаIэр къышIыгъ министрэу Александр Речицкэм. Ащ къызэриIуагъэмкIэ, блэкIыгъэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, 2014-рэ илъэсым иапэрэ мэзих республикэм щызэрахьэгъэ бзэджэшIагъэу агъэунэфыгъэхэм япчъагъэ проценти 5,8-кIэ нахь макIэ хъугъэ. БзэджэшIэгъэ хьылъэхэм ыкIи хьылъэ дэдэхэм, цIыфым ыпкъынэ-лынэ шъобж хьылъэхэр зэрэтыращагъэм ыпкъ къикIыкIэ идунай зэрихъожьыгъэм, хъункIэным, нэмыкIхэми япхыгъэ бзэджэшIагъэхэм япчъагъэ къыщыкIагъ. Илъэсныкъом къыкIоцI экстремизмэм ыкIи терроризмэм япхыгъэ бзэджэшIагъэхэр Адыгеим щагъэунэфыгъэхэп.

Адыгеим игъогухэм къатехъухьэрэ авариехэм япчъагъэ нахь макIэ шIыгъэныр пшъэрылъ шъхьаIэу зэрэщытыр министрэм къыIуагъ. 2014-рэ илъэсым имэзи 8-м ащ фэдэ хъугъэ-шIэгъэ 318-рэ агъэунэфыгъ, ахэм нэбгырэ 74-рэ ахэкIодагъ, 351-мэ шъобжхэр атещагъэхэ хъугъэ. ГъогурыкIоным ишапхъэхэр зыукъохэрэр къыхэгъэщыгъэнхэмкIэ зишIогъэшхо къэкIорэ видеокамерэхэм япчъагъэ тапэкIи хагъэхъонэу А. Речицкэм къыIуагъ. Мы илъэсыр къызихьагъэм щегъэжьагъэу ащ фэдэ техническэ пкъыгъуи 8 кIэу республикэм игъогухэм атырагъэуцуагъ, непэ видеокамерэ 23-мэ Iоф ашIэ. Оперативнэ IофшIэным ылъэныкъокIэ гъэхъагъэу щыIэхэм, анахьэу гумэкIыгъохэм министрэр къащыуцугъ. Ахэр дэгъэзыжьыгъэнхэм пае шIэгъэн фаехэм къатегущыIагъ, пшъэрылъыкIэхэр къыгъэуцугъэх.

БлэкIыгъэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, илъэсэу тызхэтым имэзих зэфэхьысыжьхэм нахь уагъэрэзэнэу зэрэщытыр, ау ащ дакIоу гумэкIыгъоу ыкIи щыкIагъэу щыIэр джыри зэрэмымакIэр АР-м и Лlышъхьэ къыхигъэщыгъ.

— Хэбзэгъэуцугъэм къыдилъытэрэ лъэныкъохэр гъэцэкIэгъэнхэмкIэ, бзэджэшIагъэхэм япчъагъэ нахь макIэ шIыгъэнымкIэ муниципальнэ образование пэпчъ иIофшIэн зэрэзэхищэрэр, ащ зэфэхьысыжьэу фэхъурэр къэдгъэлъагъозэ тшIын фае. Ар къыдэтлъытэзэ, гумэкIыгъоу ыкIи щыкIагъэу щыIэхэр дэгъэзыжьыгъэнхэм тынаIэ тедгъэтыным мэхьанэшхо иI, — къыIуагъ ТхьакIущынэ Аслъан.

УФ-м и Следственнэ комитет иследственнэ ГъэIорышIапIэу республикэм щыIэм ипащэ игуадзэу Альберт Абрамян къэзэрэугъоигъэхэр зэрэщигъэгъозагъэхэмкIэ, 2014-рэ илъэсыр къызихьагъэм къыщегъэжьагъэу бзэджэшIагъэ зэрэзэрахьагъэм фэгъэхьыгъэ къэбар 1151-рэ къаIэкIэхьагъ, 2013-рэ илъэсым а пчъагъэр 1163-рэ хъущтыгъэ. ЗэкIэмкIи следовательхэм уголовнэ Iоф 220-рэ зэхафыгъ, ахэм ащыщэу процентi 8-р бзэджэшIэгъэ хьылъэ дэдэхэм, процент 31-р хьылъэхэм ахалъытэх. БлэкIыгъэ илъэсхэм зэрахьэгъэ бзэджэшIэгъи 7 ГъэIорышIапIэм зэхифыгъ, 2-р цIыфыр зэраукIыгъэм епхыгъ. Ахъщэ къолъхьэ тын-Iыхын нэшанэ зиIэ бзэджэшIагъэхэм афэгъэхьыгъэ къэбари 144-рэ следовательхэм къаIэкIэхьагъ, ахэм япхыгъэу уголовнэ Iоф 85-рэ зэхафыгъ. 2014-рэ илъэсыр къызихьагъэм къыщегъэжьагъэу коррупцием епхыгъэ уголовнэ Iофи 103-рэ зэхафынэу щытыгъ, 25-р хьыкумым IэкIагъэхьагъ, ащ унашъоу ышIыгъэм диштэу нэбгырэ 25-мэ уголовнэ пшъэдэкIыжь арагъэхьыгъ.

Василий Пословскэм къэралыгъом илъ хэбзэгъэуцугъэр ыкIи цIыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр пшъэрылъ шъхьаIэу зэрэщытыр, ащкIэ республикэм игъэцэкIэкIо ыкIи хэбзэухъумэкIо къулыкъухэм яIо зэхэлъэу Iоф зэрэзэдашIэрэр къыIуагъ. 2013-рэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, илъэсэу тызхэтым имэзих Адыгеим щагъэунэфыгъэ бзэджэшIагъэхэм япчъагъэ нахь макIэ зэрэхъугъэр гъэхъэгъэшIукIэ ылъытагъ. Ау ащ дакIоу тыгъоным, урамхэм ащызэрахьэрэ бзэджэшIагъэхэм, гъогухэм къатехъухьэрэ хъугъэ-шIагъэхэм ахэкIодагъэхэм япчъагъэ зэрахэхъуагъэр, мыщкIэ IофшIэныр нахь гъэлъэшыгъэн зэрэфаер къыхигъэщыгъэх. Джащ фэдэу наркотикхэм япхыгъэ бзэджэшIагъэу агъэунэфыгъэхэм япчъагъи къызэрэщыкIагъэр ащ къыIуагъ, мы лъэныкъомкIэ хэбзэухъумакIохэм оперативнэ-лъыхъон IофшIэныр икъу фэдизэу зэрэзэхамыщэрэм ар къыкIэлъыкIуагъэу ылъытагъ.

Адыгеим лъэпкъ ыкIи дин зэгурыIоныгъэу илъыр тапэкIи гъэпытэгъэныр пшъэрылъ шъхьаIэу зэрэщытыр республикэм ипащэ мыщ дэжьым къыхигъэщыгъ.

— Iоныгъом и 1-м Урысыем инэмыкI шъолъырхэм къарыкIыгъэ студентхэр Мыекъуапэ дэт апшъэрэ еджапIэхэм къякIолIэжьыгъэх. Ахэм язекIуакIэ зыфэдэм тылъыплъэн, хэбзэгъэуцугъэу щыIэр амыукъоным, ныбжьыкIэхэм азыфагу зэмызэгъыныгъэ къимытэджэным тызэгъусэу тынаIэ тедгъэтын фае. Джащ фэдэу тистудентхэм ащыщхэу ешъохэу, общественнэ рэхьатныгъэр пчъагъэрэ зыукъохэрэм пшъэдэкIыжь ахьын фае. Адыгеим тыщеджэн, апшъэрэ гъэсэныгъэ щызэдгъэгъотын зыIорэ пстэури къетэгъэблагъэ, ащ дакIоу тикъэралыгъо илъ хэбзэгъэуцугъэр ахэм агъэцэкIэн, къыздэкIогъэхэ шъолъырым щыпсэурэ цIыф лъэпкъхэм яшэн-хабзэхэм шъхьэкIафэ афашIын фае. Наркотик зыхэлъ Iэзэгъу уцхэр ныбжьыкIэхэм хэбзэнчъэу амыгъэфедэным пае ащ ярецепт къизытхыкIырэ врачым къыщегъэжьагъэу ар зыщэрэ аптекэм нэсэу уплъэкIугъэхэзэ шIыгъэным мэхьанэшхо иI. Ащ нэмыкIэу, хэбзэгъэуцугъэм къызэригъэнафэу шапхъэхэм адиштэрэ шъон пытэхэр зыщыпщэн уфит уахътэм шIокIырэ тучанхэми пытагъэ хэлъэу уадэзекIон фае, — къыIуагъ ТхьакIущынэ Аслъан.

АР-м и Правительствэ и Тхьаматэ тикъэлэ шъхьаIэ дэт апшъэрэ еджапIэхэм япащэхэр къыригъэблэгъэнхэшъ, мы Iофыгъом епхыгъэу адэгущыIэнэу АР-м и Лlышъхьэ пшъэрылъ фигъэуцугъ.

Зэхэсыгъом хэлэжьагъэхэр нэмыкI Iофыгъохэми атегущыIагъэх, унэшъо гъэнэфагъэхэри ашIыгъэх.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Рэзэныгъэ тхылъ къыфагъэшъошагъ

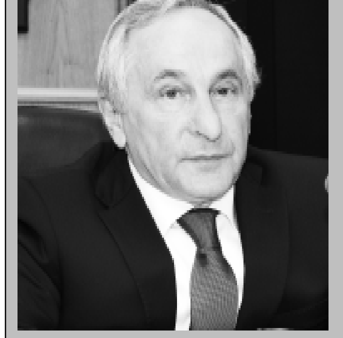

Урысые Федерацием и Президент Къыблэ федеральнэ шъолъырымкIэ и Полномочнэ лIыкIо Адыгеим щыIагъ. Владимир Устиновыр Адыгеим и Лlышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан, Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат, федеральнэ инспектор шъхьаIэу ЛIыIужъу Адамэ ыкIи Адыгэ Республикэм и Апшъэрэ Хьыкум и Тхьаматэу Трахъо Аслъан зэIукIэгъу адыриIагъ.

Владимир Устиновым Урысые Федерацием и Президент и Рэзэныгъэ тхылъ Трахъо Аслъан къыритыжьыгъ. Урысые Федерацием и Апшъэрэ Хьыкум ихьыкумышIэ IэнатIэхэм аIуагъэхьащтхэмкIэ квалификационнэ ушэтыныр аIахыным пае Комиссие гъэнэфагъэу зэхащагъэм иIофшIэн чанэу ыкIи шIуагъэ къытэу зэрэхэлажьэрэм пае ар къыфагъэшъошагъ.

2014-рэ илъэсым гъэтхапэм и 5-м Урысыем и Президентэу Владимир Путиным Урысые Федерацием и Апшъэрэ Хьыкум ихьыкумышIэ IэнатIэхэмкIэ, джащ фэдэу ушэтынхэмкIэ Комиссие гъэнэфагъэм хэхьащтхэмкIэ кандидатхэм якъыхэхынкIэ Квалификационнэ коллегеим хэхьащтхэр ыухэсыгъагъэх. Адыгэ Республикэм и Апшъэрэ Хьыкум и Тхьаматэу Трахъо Аслъан Къыблэ федеральнэ шъолъырымкIэ хьыкумышIхэм ясообществэ илIыкIоу щытыгъ ыкIи ушэтынхэмкIэ Комиссие гъэнэфагъэм итхьаматэ игуадзэу хадзыгъагъ.

2013-рэ илъэсым бэдзэогъум экономикэмкIэ дунэе форумэу Санкт-Петербург щыкIуагъэм Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиным Урысыем и Апшъэрэ хьыкумыкIэ зэхэщэгъэным фэгъэхьыгъэ предложениер апэрэу къыщихьыгъагъ. Гухэлъ шъхьаIэу ащ иIагъэр цIыфхэм, организациехэм, хабзэм икъулыкъухэм, чIыпIэ зыгъэIорышIэжьыпIэхэм къахэтэджэрэ зэнэкъокъухэм язэшIохын зэфэдэ екIолIакIэ фыряIэным иамал къэзытын зылъэкIыщт зы апшъэрэ хьыкум къулыкъу зэхэщэгъэныр ары. НэмыкIэу къэпIон хъумэ, хэгъэгум зэрэпсаоу судебнэ практикэ зыкI илъхьэгъэныр ары.

Урысыем и Апшъэрэ Хьыкум ары гражданэ, уголовнэ, административнэ ыкIи нэмыкI IофхэмкIэ, джащ фэдэу экономикэ зэнэкъокъухэр зэшIохыгъэнхэмкIэ апшъэрэ хьыкум къулыкъу закъоу щыIэщтыр.

ТхьакӀущынэ Аслъан журналистхэм адыриӀэгъэ зэдэгущыӀэгъур

Телекомпаниеу «Мир» зыфиІорэм икупэу техын Іофхэм афэгъэзагъэм Адыгеим Іоф щешІэ. Циклэу «Урысыем щыпсэурэ цІыф лъэпкъхэр» зыфиІорэм щыщ фильмэ ащ егъэхьазыры. Адыгэхэм ижъыкІэ щыІакІэу яІагъэм, яшэн-хабзэхэм, яжэрыІо творчествэ, яшхыныгъохэм ыкІи яІэрышІэхэм журналистхэм защагъэгъуазэ.

Іо хэлъэп, программэм иавторхэм нэІуасэ зафашІымэ ашІоигъу джырэ адыгэхэм щыІакІэу яІэм, зэрэпсаоу Адыгэ Республикэм иІофхэм язытет. Адыгеим и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан фильмэхэу «Урысыем щыпсэурэ цІыф лъэпкъхэр» зыфиІорэм яавторэу Елена Заднепровскаям ащ фэгъэхьыгъэу къыфиІотагъ.

Республикэм и ЛІышъхьэ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, зэгурыІоныгъэрэ зэзэгъыныгъэрэ азыфагу илъэу Адыгеим цІыф лъэпкъи 100 фэдиз щэпсэу: адыгэхэр, урысхэр, урымхэр, къэндзалхэр, ермэлхэр ыкІи нэмыкІхэр. Промышленнэ производствэм зэрэхахъорэм ипсынкІагъэкІэ Къыблэ федеральнэ шъолъырымкІэ анахь дэгъухэм Адыгеир ахалъытэ, илъэсныкъом икІэуххэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкІэ, инвестициеу къихьэрэм процент 40 фэдиз хэхъуагъ, зекІоным, мэкъу-мэщым алъэныкъокІэ гъэхъагъэу ышІыхэрэр — а пстэури цІыф лъэпкъыбэу республикэм щыпсэухэрэм зэдыряе гъэхъагъ.

Тезыхырэ купым мэфищым къыкІоцІ бэ зэригъэлъэгъугъэр. Ижъырэ шІыкІэм тетэу адыгэ къуаер зэрэшІырэр журналистхэм нэІуасэ зыфашІыгъ ыкІи тырахыгъ, ІэрышІэхэм афэгъэзагъэхэм яІофшІакІэ зэрагъэлъэгъуагъ, Адыгеим тарихъымкІэ исаугъэтхэр, икъушъхьэхэм ядэхагъэ лъэшэу агу рихьыгъ.

Такъикъ 55-м къыкІоцІ кІощт фильмэмкІэ а пстэури къаІотэн мурад авторхэм яІ. Темырым щыпсэурэ цІыф лъэпкъхэм афэгъэхьыгъэ фильмэхэр каналэу «МирымкІэ» къагъэлъэгъуагъэх. Урысыем и Къыблэ щыпсэухэрэм афэгъэхьыгъэ фильмэхэм ащыщым тиреспубликэ щигъэгъозэщтых. КъэкІорэгъым гъэтхапэм шІомыкІэу къэтыныр эфирым къихьащт.

Зэгъусэхэу зэдыхагъэунэфыкІы

Илъэси 100-кІэ узэкІэІэбэжьмэ щыІэгъэ апэрэ дунэе заом илъэхъан адыгэхэмрэ Пшызэ шъолъыр ис къэзэкъхэмрэ зэгъусэхэу зэрэзэдэзэуагъэхэм, ячІыгу къызэраухъумагъэхэм ишІэжь мафэ непэ, Іоныгъом и 5-м, Адыгеим щыхагъэунэфыкІы. Ащ къыдыхэлъытэгъэ ІотфхьабзэхэмязэхэщэнфэгъэзэгъэІофшІэкІо купым изэхэсыгъоу щыІагъэр зэрищагъ Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипащэу Владислав Федоровым.

Іоныгъом и 5-р апэрэ дунэе заом епхыгъэ шІэжь мафэу республикэм щыхэгъэунэфыкІыгъэным кІэщакІо фэхъугъэхэр АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр ары, ащ фэгъэхьыгъэ хэбзэгъэуцугъи аштагъ.

Апэрэ дунэе заор тарихъым зэрэхэхьагъэм, ащ кІэухэу фэхъугъэм, адыгэхэмрэ къэзэкъхэмрэ зыкІыныгъэ азыфагу илъэу зэрэзэдэзэуагъэхэм къыткІэхъухьэрэ лІэужхэр щыгъэгъозэгъэнхэм мэхьанэшхо зэриІэр къэзэрэугъоигъэхэм зэдырагъаштэу къаІуагъ.

АР-м культурэмкІэ иминистрэу Къулэ Мыхьамэтрэ республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхъо Аскэррэ ащ къыщыгущыІагъэх, шІэжь мафэм къыдыхэлъытэгъэ культурнэ ыкІи нэмыкІ программэхэр Мыекъуапэ игупчэ парк щызэхэщэгъэнхэр нахь тэрэзэу алъытагъ, сыда пІомэ мы чІыпІэм цІыфыбэ щызэрэугъои, ащ концертэу щырагъэкІокІыщтым нэбгырабэ еплъын алъэкІыщт. Республикэм иадыгэ ыкІи къэзэкъ творческэ купхэм непэ концерт къатыщт. Іоныгъом и 5-м сыхьатыр 17.00-м къэлэ гупчэ паркым исценэу «Ракушка» зыфиІорэм духовой оркестрэм иконцерт щыкІощт, ащ ыуж сыхьатыр 18.00-м муниципальнэ творческэ купхэу «Казачатэмрэ» «Мыекъуапэ инэфылъэхэмрэ» яконцертэу «ЗыкІыныгъэмрэ ныбджэгъуныгъэмрэ тикІуачІэ» зыфиІорэр къатыщт. Илъэсыр екІыфэ шІэжь мафэм фэгъэхьыгъэ культурнэ программэхэр зэхащэнхэ гухэлъ яІ.

Джащ фэдэу мы заор зыщыІагъэр илъэси 100 зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъэ урокхэр еджапІэхэм ащызэхэщэгъэнхэр, къэгъэлъэгъон зэфэшъхьафхэр къэлэ ыкІи район библиотекэхэм, музейхэм ащырегъэкІокІыгъэнхэр игъоу алъытагъ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

ЗэхъокІыныгъэхэр фэхъущтых

Мы мазэу къихьагъэм щыІэныгъэм ильэныкъо зэфэшъхьафхэм япхыгъэ законыкІэхэм кІуачІэ яІэ мэхъу. Ахэм зэу ащыщ псэупІэ-коммунальнэ системэм фэгъэхьыгъэр. ПсэупІэ-коммунальнэ фэІо-фашІэхэр управляющэ компаниехэм зэрагъэцакІэхэрэр, нахь тэрэзэу къэпІон зыхъукІэ, икъоу зэрамыгъэцакІэхэрэр гумэкІыгъо шъхьаІэу цІыфхэм яІэхэм ащыщ. Арышъ, мы лъэныкъом фэгъэхьыгъэ законхэм зэхъокІыныгъэу афашІыгъэхэр бэмэ ягопэщт. Ахэр икъоу гъэцэкІагъэхэ зыхъукІэ, цІыфхэр ары нахьыбэу яшІуагъэ зэкІыщтыр.

Мы мазэм къыщыублагъэу управляющэ компаниехэм ушэтынхэр акІунхэ фаеу ашІыгъ. Ахэм къыдалъытэрэ пстэури компаниехэм зэригъэцэкІагъэм къыпкъырыкІыхэзэ Іоф ышІэну фитыныгъэр (лицензиер) къыратыщт. Къихьащт илъэсым ижъоныгъокІэ мазэ и 1-м къыщыублагъэу фитыныгъэ зимыІэм Іоф рагъэшІэщтэп. ЗэхъокІыныгъэхэм къызэрэдалъытэрэмкІэ, компанием зэуштынхэр зэпичыгъэхэу, лицензиер къыратыгъэми, нэужым пшъэрылъэу иІэхэр икъоу ымыгъэцакІэхэмэ, псэупІэ инспекцием ар Іихыжьын, илъэс пчъагъэм Іоф ышІэн фимытэуи къышІын ылъэкІыщт.

Компанием этажыбэ хъурэ унэхэм инженернэ псэуальэу ачІэтхэм Іоф зэрашІэрэм, унашъхьэхэм, унэ лъапсэхэм, дэкІояпІэхэм язытет лъыплъэн, ищыкІагъэмэ, ыгъэцэкІэжьынхэ фае. Джащ фэдэу лифтым Іоф зэришІэрэри, къэбзэныгъэри, щагухэм, чІэхьапІэхэм якъэгъэнэфыни ащ ипшъэрылъых, хьэцІэ-пІэцІэ зэфэшъхьафхэр, цыгъо-шъуаехэр къычІэмыхьанхэми ынаІэ тетын фае. Ахэм ямызакъоу, унэм чІэсхэм яшІоигъоныгъэмэ, нэмыкІ фэІо-фашІэхэри ыгъэцэкІэнхэ фае. ГущыІэм пае, щагум къыщыкІырэ къэгъагъэхэм, чъыгхэм псыр ичэн акІагъэхьонэу аІомэ, ари яІофшІэн щыщ мэхъу.

Джырэблагъэ АР-м унэхэм, псэуалъэхэм яшІын, псэупІэ фондым игъэфедэн алъыплъэрэ къэралыгъо инспекциехэмкІэ и ГъэІорышІапІэ псэупІэ-коммунальнэ фэІо-фашІэхэм ягъэцэкІэн фэгъэхьыгъэ законхэм зэхъокІыныгъэу афэхъугъэхэм, кІэу аштагъэхэм щатегущыІагъэх. Ахэм афэгъэхьыгъэ зэхэсыгъоу яІагъэм управляющэ компаниехэм япащэхэр къырагъэблэгъагъэх ыкІи хэзыгъэ имыІэу пстэуми нэІуасэ афашІыгъэх. Зигугъу къэтшІыгъэхэм ямызакъоу, нэмыкІ зэхъокІыныгъэхэри щыІэ хъугъэх. Ахэр компаниехэмкІэ федэ хъущтхэп, ІофшІэнэу яІэм, япшъэрылъхэм къахэхъощт. Ау цІыфхэм псэупІэ-коммунальнэ фэІо-фашІэхэмкІэ фитыныгъэу яІэхэр къаухъумэнхэмкІэ нахьыбэу амал яІэ мэхъу. ГущыІэм пае, нахьыпэкІэ гумэкІыгъо горэ щыІэу ар управляющэ компанием ІэпэдэлэлешІымэ, цІыфэу унэм чІэсхэр къызэрэугъоинхэшъ, ащ зэдытегущыІэнхэ, яІэпэчІадзэхэр къаугъоинхэ фаеу щытыгъ. Джы ащ фэдиз Іоф ищыкІагъэп. Зы нэбгырэ тхьаусыхэ тхылъ ытхыгъэу, уплъэкІунхэм ащ итхагъэр къаушыхьатыжьыгъэу, судым унашъо ышІыгъэмэ, ар компанием шІокІ имыІэу ыгъэцэкІэн фае. ПІалъэу къыфагъэуцугъэм ар ымыгъэцакІэмэ, Іоф ышІэн фимытэу къашІыщт.

Законхэм зэхъокІыныгъэу афэхъухэрэм цІыфхэм псэупІэ-коммунальнэ фэІо-фашІэхэм ауасэу атырэм къыщагъэкІэщтэп, ау ахэр икъоу агъэцакІэхэмэ, зымыгъэцакІэрэм пхъашэу пшъэдэкІыжь рагъэхьмэ, ахъщэу атырэр зыдакІорэр нэрылъэгъу афэхъущт.

ХЪУТ Нэфсэт.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие къеты

Тэхъутэмыкъое районымкІэ зы мандат зиІэ хэдзыпІэ коеу N 23-м Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат ихэдзын тедзэхэр зыщыкІощтхэ лъэхъаным цІыфхэм яфитыныгъэхэр къыдэлъытэгъэнхэм тегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие кандидатхэм, хэдзэкІо объединениехэм яуполномоченнэ лІыкІохэм макъэ арегъэІу 2014-рэ илъэсым иІоныгъо и 6-р, и 7-р, и 13-р, и 14-р (зыгъэпсэфыгъо мафэхэр) ІофшІэгъу мафэу зэралъытагъэмкІэ.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие ыпшъэкІэ зигугъу къэтшІыгъэ мафэхэм сыхьатыр 9.00-м къыщегъэжьагъэу 18.00-м нэс Іоф ышІэщт, сыхьатыр 13.00-м къыщегъэжьагъэу 14.00-м нэс зэпыугъо иІэщт. ЗэкІэ упчІэу шъуиІэхэмкІэ Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие иприемнэ зыфэжъугъэзэн е телефонэу **(8772)52-30-35-мкІэ шъутеон шъулъэкІыщт.**

Наркоманием пэуцужьыгъэнымр

Адыгеим и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат ведомствэ заулэмэ япащэхэм Іоныгъом и 2-м адыриІэгъэ зэІукІэм ныбжьыкІэхэм психотропнэ веществохэр зэрагъэфедэрэм пэуцужьыгъэн зэрэфаем щытегущыІагъэх.

Мы аужырэ уахътэм «аптечнэ» наркоманием хэщагъэхэм япчъагъэ республикэм щыхэхъуагъ, фэщымкІэ агъэфедэрэ Іэзэгъу уцхэр наркоманхэм нэмыкІ гухэлъхэм афэшІ зэрагъэгъоты. Рецептэу къыратхыкІыхэрэмкІэ ащ фэдэ Іэзэгъу уцхэр ащэх. Ау блэкІ имыІэу отчет зэрашІыхэрэм ахэр зэрахэмыхьэхэрэм къыхэкІэу а зы рецепт дэдэмкІэ мызэу, мытІоу аптекэ зэфэшъхьафхэм Іэзэгъу уцхэр къащащэфых.

КъумпІыл Мурат республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ иминистрэ пшъэрылъ фишІыгъ Іофым изытет зэхифынэу ыкІи психотропнэ веществохэм яІугъэкІынкІэ шапхъэу щыІэхэм агъэцэкІэн нахь пхъашэу лъыплъэнэу.

Мы охътэ благъэм аптекэхэм ялІыкІохэр зыхэлэжьэщтхэ зэІукІэ Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ и Министерствэ щыкІощт, Іофтхьабзэ гъэнэфагъэу зэрахьан фаехэр ащ къыщыхахыщтых.

ШЪУСАКЪ

2014-рэ илъэсым Іоныгъом и 4 — 6-м Адыгэ Республикэм игупчэ шъолъырхэм машІом закъыщиштэн ылъэкІыщт.

Зэренэгуехэрэмкіэ, муниципальнэ образованиехэм арыт мэзхэм, къамыл зэхэкІыхьагъэхэм, экономикэм ипсэуалъэхэм ыкІи цІыф псэупІэхэу щынэгъо шъолъырхэм къапэблагъэхэм машІом епхыгъэ гумэкІыгъохэр къашъхьащыхьан ылъэкІыщт.

Федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Темыр-Кавказ УГМС-р»

ПЧЪАГЪЭХЭМ КЪАІУАТЭ

Чэзыум джыри хэкІыщт

Гъэсэныгъэм исистемэ ианахь Іофыгъошхохэм ащыщ сабыйхэу еджапІэм джыри чІэмыхьагъэхэм кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэм гъэсэныгъэ щягъэгъотыгъэныр. Ар пшъэрылъ шъхьаІэу зыфалъытэжьы республикэм ипащэхэм ыкІи амал зэрилэкІэ чэзыум хэтыр нахь макІэ шыгъэным пылъых. Мы Іофыгъор зэшІохыгъэ зэрэхъурэм фэгъэхьыгъэу АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ иминистрэу Хъуажъ Аминэт упчІэ заулэ фэдгъэзагъ. Ахэм яджэуапхэм непэ нэІуасэ шъуафэтэшІы.

МинистрэмкъызэриІуагъэмкІэ, еджапІэм пэмыхьагъэхэм гъэсэныгъэ ягъэгъотыгъэныр, ащ епхыгъэ Іофыгъохэр зэшІохыгъэнхэр министерствэм непэ ипшъэрылъ шъхьаІэхэм ащыщ. Чэзыум сабыеу хэтыр нахь макІэ хъунымкІэ амалэу щыІэр зэкІэри агъэфедэ. Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэрэ чІыпІэ зыгъэІорышІэжьыпІэхэм яорганхэмрэ Іофэу зэдашІагъэм ишІуагъэкІэ мы аужырэ илъэсищым чэзыум хэтыр сабый 3644-кІэ нахь макІэ хъугъэ. ГущыІэм пае, **2011-рэ илъэсым чІыпІэ 770-рэ, 2012-м — 1379-рэ ыкІи 2013-м 1495-рэ чІыпІакІэу агъэпсыгъ.**

Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэрэ чІыпІэ зыгъэІорышІэжьыпІэхэм яорганхэмрэ Іофэу зэдашІагъэм ишІуагъэкІэ мы аужырэ илъэсищым чэзыум хэтыр сабый 3644-кІэ нахь макІэ хъугъэ.

Министерствэм икІыгъэ мазэм уплъэкІунхэу ышІыгъэхэм къызэрагъэлъагъорэмкІэ, шышъхьэІум ехъулІэу кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэхэм ачІэсхэм е ачІэмысхэми зылъыплъэхэу ыкІи фэІо-фашІэхэр зэрагъэгъотыхэрэм **япчъагъэ 19993-рэ мэхъу.** Ар гъэрекІо мыщ фэдэ мазэм елъытыгъэмэ, сабый **1399-кІэ** нахыбэ. Илъэсым кыкІоцІ сабыеу чэзыум хэтыр **1494-кІэ** нахь макІэ хъугъэ. Джы чІыпІэм ежэрэр кІэлэцІыкІу **8982-рэ.**

ЕджапІэм пэмыхьагъэхэм гъэсэныгъэ ягъэгъотыгъэным ылъэныкъокІэ амал зэфэшъхьафхэр гъэфедэгъэнхэмкІэ ІофшІэкІэшІу республикэм илъы хъугъэ. Ахэм ащыщ кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэхэр еджапІэхэм ахэтхэу Іоф ашІэ зэрэхъугъэхэр. Ащ фэдэу гурыт **еджэпІи 7-мэ** кІэлэцІыкІухэр зыщаІыгъ группэхэр къащызэІуахыгъэхэу Іоф ашІэ. Ахэм ащаІыгъ сабый **350-р** мэфэ псаум кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэм щэІэх.

Теуцожь районымкІэ ащ фэдэу кІэлэцІыкІу группэхэу еджэпІитІумэ ачІэтхэр блэкІыгъэ илъэсым къыщегъэжьагъэу организацие шъхьаф ашІыгъэх, ахэр Іофшіэпіэ шъхьафэу джы мэлажьэх.

Гурыт еджапІэхэм, кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэхэм ыкІи гъэсэныгъэ тедзэ къэзытырэ организациехэм кІэлэцІыкІухэр мэфэ ныкъом зыдэщыІэхэрэ **группэ 92-мэ** Іоф ащашІэ. Ахэм сабый **1115-рэ** ащаІыгъ.

КІэлэцІыкІухэр зыщаІыгъхэрэ мыкъэралыгъо организациехэми ны-тыхэм зафагъэзэн алъэкІыщт. Ащ фэдэх консультацие къэзытырэ чІыпІэхэу еджапІэхэм къащызэІуахыгъэхэр, кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэхэу унэе предпринимательхэм агъэпсыгъэхэр.

МинистрэмкъызэриІуагъэмкІэ, илъэсищ зыныбжь сабыйхэм яконституционнэ фитыныгъэхэр мыукъогъэнхэм пае министерствэм мазэ къэс Іофым изытет зэрегъашІэ. Ащ фэдэу шышъхьэІум уплъэкІунэу ышІыгъэхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкІэ, зэкІэ кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэхэм ачІэс сабыйхэм япроцент 17-р **(нэбгырэ 3456-р)** илъэсищ хъугъэхэп. Мы илъэсым ищылэ мазэ а пчъагъэр **2259-рэ** хъущтыгъ.

Муниципалитетхэм Іофыгъоу зэшІуахыгъэхэм яшІуагъэкІэ, илъэси 3 мыхъугъэ сабыеу кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэхэм ачІэсхэм япчъагъэ **1084-рэ** хэхъуагъ. Джыри а ныбжьым нэмысыгъэ сабыеу чэзыум хэтыр нэбгырэ **7190-рэ** мэхъу.

Ны-тыхэр гъэІорышІапІэм мыкІохэу чэзыум хэуцонхэу амал яІэ зэрэхъугъэми министрэм мэхьанэ ритэу къыхигъэщыгъ. Мы системэм республикэм имуниципальнэ **образовании 9-ри** непэ къыхеубытэх. Ащ цІыфхэмкІэ социальнэ мэхьанэшхо зиІэ Іофыгъохэр зэшІохыгъэ ешІых. ГущыІэм пае, сабыйхэр зыхэтхэ чэзыур уплъэкІун плъэкІыщт, о уисабый изакъоп, АР-м исыдрэ къали, районичэзыур зэрэщылъыкІуатэрэр зэбгъэшІэнэу амал щыІэ хъугъэ.

КІэлэцІыкІу ІыгъыпІэхэм гъэсэныгъэ тэрэз сабыйхэм ащагъотынымкІэ ишІуагъэ къэкІощт федеральнэ къэралыгъо шапхъэхэм атегъэхьэгъэнхэм. Ащ министерствэм Іоф дешІэ. ГъэсэныгъэмкІэ къэлэ ыкІи район гъэІорышІапІэхэм Іофыгъоу зэшІуахын фаехэм яплан министерствэм ыгъэхьазырыгъ. Муниципальнэ методическэ къулыкъуми ащкІэ ІофшІэнышхо ыпэ илъ. ШІэныгъэхэм яхэгъэхъон пылъ Адыгэ республикэ институтым щылэ мазэм къыщегъэжьагъэу кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэхэм япэщэ ыкІи яІофышІэ **348-рэ** ригъэджагъэх. Ахэр къэралыгъо шэпхъакІэхэм атетэу сабыйхэм ягъэсэныгъэ зэхэзыщэщтхэр арых.

Мы аужырэ уахътэм сабыеу къэхъурэр нахьыбэ зэрэхъурэм къыхэкІыкІэ кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэм кІощтхэм къахэхьо. Іофтхьабзэхэр республикэм щызэрахьэхэми, Іофыгъохэр джыри зэшІохыгъэ хъухэрэп. **Илъэси 3-м къыщегъэжьагъэу 7** зыныбжьэу чэзыум хэтыр **3910-рэ мэхъу.** Ау мы илъэсыр имыкІызэ джыри «дорожнэ картэм» къыдилъытэрэ Іофтхьабзэхэм яшІуагъэкІэ чІыпІэ **1145-рэ щыІэ хъущт.**

Мы илъэсым икІэухым Мыекъуапэ щашІырэ кІэлэцІыкІу ІыгъыпІи 3-р аухыщт. Ахэр Мыекъуапэ идэхьэгъум щагъэпсыхэрэмрэ микрорайонэу Михайловым иурам тетымрэ арых. ГъэрекІо федеральнэ ахъщэкІэ ашІынхэу ахэр рагъэжьагъэх. КІэлэцІыкІу ІыгъыпІэ пэпчъ сабый 240-рэ чІэсыщт. Ахэр лъэшэу зэтегъэпсыхьагъэх, непэрэ мафэм диштэрэ шхэпІэ, спортзал, къызыщышъохэрэ унэхэр ахэтыщтых. Ахэм 2014-рэ илъэсыр имыкІызэ джыри зы кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэ къахэхъощт, ар номерэу 33-р ары. Ащи сабый 240-рэ чІэфэщт.

Ахэм анэмыкІэу мы илъэсым ыкІэм джыри Іахьтедзэу чІыпІэ 425-рэ щыІэ хъущт. Мэфэ ныкъом зыдэщыІэхэрэ группэхэу ахэр агъэпсыщтых, сабыйхэу еджапІэм чІэхьан фаехэр агъэхьазырыщтых.

СИХЪУ Гощнагъу.

Муниципалитетхэм Іофыгъоу зэшІуахыгъэхэм яшІуагъэкІэ, илъэси 3 мыхъугъэ сабыеу кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэхэм ачІэсхэм япчъагъэ 1084-рэ хэхъуагъ. Джыри а ныбжьым нэмысыгъэ сабыеу чэзыум хэтыр нэбгырэ 7190-рэ мэхъу.

Илъэси 3-м къыщегъэжьагъэу 7 зыныбжьэу чэзыум хэтыр 3910-рэ мэхъу. Ау мы илъэсыр имыкІызэ джыри «дорожнэ картэм» къыдилъытэрэ Іофтхьабзэхэм яшІуагъэкІэ чІыпІэ 1145-рэ щыІэ хъущт.

ТИФЕСТИВАЛЬХЭР

Искусствэм иIэпэIасэхэм я Дунэе фестивалэу «Кавказым имамыр» зыфиIорэр Iоныгъом и 5 — 7-м Ставрополь щыкIощт. Ащ фэгъэхьыгъэ пресс-зэIукIэ Адыгэ Республикэм культурэмкIэ и Министерствэ щызэхащагъ.

Апэрэ фестивалыр 1996-рэ илъэсым Владикавказ щыкIуагъ. Дунаим щызэлъашIэрэ музыкантэу, дирижерэу, Мариинскэ театрэм ихудожественнэ пащэу, Урысыем инароднэ артистэу Валерий Гергиевыр мэхьэнэ ин зиIэ Iофтхьабзэм кIэщакIо фэхъугъагъ. Фестивалым зиушъомбгъузэ, лъэпсэшIу ышIыгъ. Мыекъуапэ, Налщык, Краснодар, Грознэм, нэмыкI къалэхэм гъэшIэгъонэу ащырекIокIыгъ.

Мамырзехьэхэр шIум фэIорышIэх

— Я XVII-рэ Дунэе фестивалым Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо орэдыIо-къэшъокIо ансамблэу «Ислъамыер» хэдгъэлэжьэщт, — къыщиIуагъ пресс-зэIукIэм культурэмкIэ министрэу Къулэ Мыхьамэт. — Ащ игъусэщтых адыгэ лъэпкъ Iэмэ-псымэхэр зышIырэ Нэгъуцу Аслъан, адыгэ шъуашэхэм, тхыпхъэхэм апыщэгъэ Гумэ Ларисэ, нэмыкIхэри. Адыгеим илIыкIохэм республикэм икультурэ фестивалым дэгъоу къыщагъэлъэгъонэу тэгугъэ.

Адыгеим культурэмкIэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Нафиса Васильевар республикэм икIыгъэ купым ипэщэщт. Кавказым илъэпкъхэм яфестивальхэм ар бэрэ ахэлэжьагъ. Н. Васильевам пресс-зэIукIэм къызэрэщиIуагъэмкIэ, фестивалым изэхэщакIохэр «Ислъамыем» къыкIэлъэIугъэх. Къыблэ шъолъырым ыкIи Темыр Кавказым яансамблэхэр къэшъоным нахь пылъых. «Ислъамыер» орэдыIо-къэшъокIо ансамблэу щыт, нэмыкI купхэм афэдэп. Ансамблэр иIэпэIэсэныгъэкIэ дунаим щашIэ, Урысыем и Правительствэ ишIухьафтын къыфагъэшъошагъ.

«Ислъамыем» идиректор игуадзэу, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артисткэу Агъыржъэнэкъо Саньет тызэрэщигъэгъозагъэу, тиартистхэр фестивалым фэхьазырых. «Ислъамыем» ихудожественнэ пащэу, композиторэу Нэхэе Аслъан купыр гъогу техьаным ыпэкIэ зэIукIэ зэхищагъ. Джырэ уахътэ тигъунэгъу Украинэм щырэхьатэп, зэо-банэхэр щэкIох, бырсырхэм лажьэ зимыIэ мамыр цIыфхэр ахэкIуадэх.

— Адыгеир мамыру зэрэпсэурэр, лъэпкъ шэн-хэбзэ дахэхэр къызэрэтыухъумэхэрэр тиорэдхэмкIэ, къашъохэмкIэ дунаим къыщытэIуатэ. Ставрополь щыкIощт фестивалым, концерт хэхыгъэм тыхэлэжьэщт, — зэдэгущыIэгъур лъегъэкIуатэ Агъыржъэнэкъо Саньет.

Культурэмрэ искусствэмрэкIэ Ассоциациеу «Къыблэм» изичэзыу зэхахьэ фестивалым щыкIощт. Лъэпкъ Iофыгъохэр, кIэлэцIыкIухэм пIуныгъэ дэгъу ятыгъэнымкIэ искусствэм имэхьанэ зыкъызэриIэтырэр, нэмыкI Iофыгъохэр зэхэсыгъом къыщаIэтыщтых.

Фестивалым Адыгеим ижурналистхэри хэлэжьэщтых. Пресс-зэIукIэм къыщыгущыIагъэх Емыж МулиIэт, Нэгъуцу Аслъан, Гумэ Ларисэ, Шъхьэлэхъо Нэфсэт, нэмыкIхэри. Лъэпкъхэм яискусствэ къызыщагъэлъэгъощт Дунэе фестивалыр мамыр псэукIэм игъэпытэн зэрэфэIорышIэщтым тицыхьэ телъ.

Сурэтым итыр: **пресс-зэIукIэр культурэмкIэ Министерствэм щэкIо.**

ТИКЪЭГЪЭЛЪЭГЪОНХЭР

Темыр Кавказым щыпсэурэ лъэпкъхэм я XIX — XX-рэ лIэшIэгъухэм щыIэкIэ-псэукIэу яIагъэр тарихъым хэкIуакIэрэп. Урысыем и Къэралыгъо гупчэ музееу лъэхъанэу тызыхэтым епхыгъэу Iоф зышIэрэр хэгъэгум ихэушъхьафыкIыгъэ музейхэм, архивхэм адэлажьэзэ, хьугъэ-шIагъэхэр къизыIотыкIырэ пкъыгъохэр, тхыгъэхэр, къэбар гъэшIэгъонхэр къыугъоигъэх.

Тарихъыр щыIэныгъэм къыпкъырэкIы

КъокIыпIэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэхэмкIэ Къэралыгъо музееу Мыекъуапэ дэтым къыщызэIуахыгъэ къэгъэлъэгъоныр я XIX — XX-рэ лIэшIэгъухэм Темыр Кавказым лъэпкъхэр зэрэщыпсэущтыгъэхэм, хэхъоныгъэу ашIыщтыгъэхэм, зэкъотыныгъэм кIуачIэу къахилъхьэщтыгъэм къэтегущыIэ. Музеим идиректор игуадзэу Пэнэшъу Руслъан зэIукIэм къыщиIуагъэ пэублэ гущыIэм къызэрэщыхигъэщыгъэу, Темыр Кавказым итарихъ къызэрыкIоу щытыгъэп. ИчIыгухэр заокIэ зыштэ зышIоигъо хэгъэгухэр къебэныщтыгъэх, лъэпкъэу исхэр «зэщахъохэзэ», зэпагъэуцунхэм пылъыгъэр бэ.

Урысыем и Къэралыгъо гупчэ музей илIыкIоу Юлия Хумушку иеплъыкIэхэри щыIэныгъэм къыпкъырэкIых. Лъэпкъхэм ятарихъ къызыгъэбаигъэу ащ ылъытэрэр яхэгъэгу зэрэфэшъыпкъэхэр, зым зыр къоуцозэ IэпыIэгъу зэрэзэфэхъухэрэр ары.

Музейхэм яIофышIэу, шIэныгъэлэжьэу Георгий Годизовым тарихъ пкъыгъохэу къаугъоижьыгъэхэм цIыфхэр зэрагъэгъуазэхэрэм ынаIэ тыридзагъ. Сурэтхэм, тхыгъэхэм уасэу афишIырэр ныбжьыкIэхэм алъигъэIэсыжьынэу пылъ.

КъушъхьэчIэсхэм яшъуашэхэр

Лъэпкъ шъуашэхэр игъэкIотыгъэу музеим къыщагъэлъагъох. КIакIохэр зэфэшъхьафых. Осетинхэм, адыгэхэм, дагъыстанхэм яшъуашэхэр «къэбгъэгущыIэхэ» пшIоигъоу уахътэ къыокIу. Къашъоу «Лезгинкэр» къэзышIырэ дагъыстанхэм узыIэпащэ. Мыекъуапэ дэт IофшIапIэу «НАН» зыфиIорэм щагъэхьазырыгъэ кIэкIо шIуцIэр дахэм идэхэжь.

КъушъхьэчIэсхэм яшъуашэхэр зэрэзэфэмыдэхэр къыхэбгъэщыгъэми, лъапсэу яIэр зы. Адыгэмэ ар къащежьагъ, Кавказ ис лъэпкъхэм афэшIу хъугъэу къырахьакIых.

Адыгэ шъуашэм и Мафэ тиреспубликэ Iоныгъом и 28-м зэрэщагъэмэфэкIыщтыр музеим иIофышIэхэм ашIэ, ягуапэу зыфагъэхьазыры. Къэгъэлъэгъонэу къызэIуахыгъэм къушъхьэчIэсхэм яшъуашэхэр, къашъохэр щытэлъэгъух.

ГъэшIэгъон къэзышIырэр

Къэгъэлъэгъоным имэхьанэ къэзыIэтырэр, гъэшIэгъон къэзышIырэр экономикэм, культурэм, гъэсэныгъэм, фэшъхьафхэм афэгъэхьыгъэ зэфэхьысыжьхэр, сурэтхэр арых. Кавказ шъолъырым заохэр зэрэщыкIуагъэхэр тарихъым хэкIуакIэрэп. Адыгэхэр зэо хьылъэхэм зэрахэлэжьагъэхэм, нэмыкIхэм афэгъэхьыгъэ сурэтхэм ямэхьани къыхэтэгъэщы.

Хэгъэгу зэошхор Темыр Кавказым къызэрэлъыIэсыгъэри, фашист техакIохэм къиныгъоу къытфахьыгъэри къэгъэлъэгъоным къыплъегъэIэсых.

Лъэпкъхэр якультурэ, яискусствэ зэрэзэфищэхэрэр, мамыр щыIакIэм щызэкъоуцохэзэ апэкIэ зэрэлъыкIуатэхэрэр музеим щыолъэгъу.

Лъэхъаным тарихъымкIэ и Къэралыгъо гупчэ музей федеральнэ мэхьанэ иI. Илъэс 90-м ехъугъэу гъэсэныгъэм, шIэныгъэм, искусствэм, нэмыкIхэм афэгъэхьыгъэ къэбархэр еугъоих. Хэгъэгум исоциальнэ-политикэ Iофыгъохэм яхьылIэгъэ зэфэхьысыжьхэу музеим ышIыгъэхэр илъэси 150-м къыкIоцI хъугъэ-шIагъэу агъэунэфыгъэхэм къатегущыIэ. Колхозхэм язэхэщэгъу, Хэгъэгу зэошхом илъэхъан, лъэпкъ искусствэм, нэмыкIхэм афэгъэхьыгъэ къэбархэр Адыгеим зэрэщаугъоигъэхэр шIукIэ къыхэтэгъэщы. Тиреспубликэ изэхэщакIоныгъэхэр музеим къеIуатэх.

Заом икIэлэцIыкIухэр

Мамый Руслъан Шыхьанчэрыехьаблэ къыщыхъугъ. 1945-рэ илъэсым еджапIэм кIуагъэ. Шъхьаплъэкъо Къэсэй игъусэу еджэныр ПчыхьалIыкъуае щылъигъэкIотагъ. Фашистхэр къуаджэм къызэрэдэхьэгъагъэхэр, заом къыщаулIагъэхэр чылэм къызыкIожьхэкIэ зэрапэгъокIыщтыгъэхэр, гуетыныгъэ ин ахэлъэу цIыфхэр заом ыкIыб зэрэщылажьэщтыгъэхэр Р. Мамыим, Къ. Шъхьаплъэкъом ащыгъупшэрэп.

Адыгеим инароднэ артистэу Пэрэныкъо Чэтибэ Лъэпкъ театрэм къыщишIырэ спектаклэхэм гукIэ зафигъэзэжьыгъ. Заом фэгъэхьыгъэ едзыгъоу зыхэлажьэрэмэ цIыфыр зэрапIурэр къытфиIотагъ. СурэтышI-модельерэу СтIашъу Юрэ къэгъэлъэгъонхэм яплъызэ, лъэпкъ шъуашэхэм, мамыр псэукIэм игъэпытэн, фэшъхьафхэм яхьылIагъэмэ ынаIэ атыридзагъ.

Адыгэ Республикэм культурэмкIэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Нафиса Васильевар зэхахьэм къыщыгущыIагъ. Культурэм и Илъэсэу Урысыем щыкIорэм тиреспубликэ чанэу зэрэхэлажьэрэр, шъыпкъагъэм тетэу къэгъэлъэгъонхэр музеим зэрэщызэхащэхэрэм ямэхьанэ зыкъызэриIэтырэр хигъэунэфыкIыгъэх.

Сурэтым итыр: **артист цIэрыIоу Пэрэныкъо Чэтибэ къэгъэлъэгъоным къытегущыIэ.**

НэкIубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкIи къыдэзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыIэр:
385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр 4046
Индексхэр 52161 52162
Зак. 2959

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэр уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаIэр
Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр
МэщлIэкъо Саид

ПшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр
ЖакIэмыкъо Аминэт